

32002D1600

2002.9.10.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

L 242/1

**AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1600/2002/EK HATÁROZATA
(2002. július 22.)
a hatodik közösségi környezetvédelmi cselekvési program megállapításáról**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 175. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽²⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽³⁾,

a Szerződés 251. cikkében ⁽⁴⁾ megállapított eljárásnak megfelelően, az egyeztetőbizottság által 2002. május 1-jén jóváhagyott közös szövegtervezet figyelembevételével,

mivel:

- (1) a tiszta és egészséges környezet fontos a társadalom jólétéhez és boldogulásához, ugyanakkor a további fejlődés világviszonylatban tovább terheli a környezetet;
- (2) a Közösség ötödik, 2000. december 31-én befejeződött „A fenntarthatóság felé” című környezetvédelmi cselekvési programja számos fontos javulást eredményezett;
- (3) további erőfeszítésre van szükség a Közösség által már létrehozott környezetvédelmi általános és konkrét célkitűzések teljesítésére, és szükség van az e határozatban megállapított hatodik környezetvédelmi cselekvési programra (a továbbiakban: program);
- (4) számos súlyos környezetvédelmi probléma áll fenn és újak merülnek fel, amelyek további intézkedéseket tesznek szükségessé;

- (5) nagyobb súlyt kell helyezni a megelőzésre és az elővigyázatosságra elvére az emberi egészség és a környezet védelmére irányuló megközelítés kidolgozásában;
- (6) a fenntartható fejlődés feltétele a természeti erőforrások körültekintő használata és a globális ökoszisztéma védelme, összhangban a gazdasági jóléttel és a kiegyensúlyozott társadalmi fejlődéssel;
- (7) a program célja a környezet és az emberi egészség magas szintű védelme, valamint a környezet és az életminőség általános javítása; a program jelzi a fenntartható fejlődési stratégia környezeti dimenziójának prioritásait, és azt figyelembe kell venni az intézkedésekre vonatkozó javaslat során a stratégia keretében;
- (8) a program célja elérni a környezet terhelése és a gazdasági növekedés szétválasztását, ugyanakkor következetesen ragaszkodva a szubszidiaritás elvéhez és tiszteletben tartva az eltérő feltételeket az Európai Unió különböző régióiban;
- (9) a program megállapítja a közösségi környezetvédelmi politika prioritásait, súlyt helyezve különösen az éghajlatváltozásra, a természetre és biodiverzitásra, a környezetre és az egészségre, az életminőségre, valamint a természeti erőforrásokra és a hulladékokra;
- (10) a fenti területek mindegyikére kulcsfontosságú és meghatározott célokat jelöltek meg, valamint számos intézkedést határoztak meg az említett tervfeladatok meghatározására. Ezek az általános és konkrét célok képezik a célul tűzött teljesítményszinteket vagy eredményeket;
- (11) a program célkitűzései, prioritásai és intézkedései hozzájárulnak a fenntartható fejlődéshez a tagjelölt országokban, és elő kell segíteniük ezekben az országokban a természeti kincsek védelmének biztosítását;

⁽¹⁾ HL C 154., 2001.5.29., 218. o.

⁽²⁾ HL C 221., 2001.8.7., 80. o.

⁽³⁾ HL C 357., 2001.12.14., 44. o.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament 2001. május 31-i véleménye (HL C 47., 2002.2.21., 113. o.), a Tanács 2001. szeptember 27-i közös álláspontja (HL C 4., 2002.1.7., 52. o.) és az Európai Parlament 2002. január 17-i határozata (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). Az Európai Parlament 2002. május 30-i határozata és a Tanács 2002. június 11-i határozata.

- (12) a jogszabályok továbbra is központi szerepet játszanak a környezetvédelmi kihívásoknak való megfelelés tekintetében, és a hatályos jogszabályok teljes és helyes végrehajtása elsősorban élvez. Egyéb lehetőségeket is meg kell fontolni a környezetvédelmi célkitűzések megvalósítása vonatkozásában;

- (13) a programnak elő kell segítenie a környezeti kérdések integrálását minden közösségi politikába és tevékenységbe, összhangban a Szerződés 6. cikkével, annak érdekében, hogy csökkenjenek a különféle forrásokból a környezetet érő terhelések;
- (14) integrált stratégiai módszerre van szükség új piaci módszerekkel, az állampolgárok, vállalkozások és más érdekelt felek részvételével, a szükséges változások előmozdítására mind a termelésben, mind az állami és magánfogyasztásban, amely negatív hatást gyakorol a környezet állapotára és tendenciáira. Ennek a megközelítésnek ösztönöznie kell a föld és a tenger fenntartható használatát és kezelését;
- (15) a program sikere szempontjából fontos, hogy biztosítsák a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférést, az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosítását és a nyilvánosság részvételét a döntéshozatalban;
- (16) a tematikus stratégiák számos változatot és eszközt vesznek fontolóra, amelyek széles körű és többdimenziós megközelítést igénylő, komplex kérdések kezeléséhez szükségesek, és javaslatot tesznek adott esetben az Európai Parlament és a Tanács részvételével járó szükséges intézkedésekre;
- (17) tudományos egyetértés van abban, hogy az emberi tevékenység növeli az üvegházhatást okozó gázok koncentrációját, amely magasabb globális hőmérsékletekhez és az éghajlati rendszer zavaraihoz vezet;
- (18) az éghajlat változásának súlyos hatásai vannak az emberi társadalomra és a környezetre, és azok enyhítése szükséges. Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére hozott intézkedések megvalósíthatók a fejlődés és a jólét szintjének a csökkenése nélkül;
- (19) tekintet nélkül az enyhítés sikerére, a társadalomnak alkalmazkodnia kell az éghajlat változásához, és fel kell rá készülnie;
- (20) az egészséges és egyensúlyban lévő természeti rendszerek az élet fenntartásának alapvető feltételei bolygónkon;
- (21) az emberi tevékenység jelentős terhet ró a környezetre és a biodiverzitásra. Intézkedésre van szükség ennek a szennyezésből, a nem őshonos fajok bevezetéséből, a genetikailag módosított szervezetek felszabadításából, valamint a föld és a tenger kihasználásának módjából eredő tehernek az ellensúlyozására;
- (22) a talaj véges erőforrás, amely környezeti terhelés alatt áll;
- (23) a környezetvédelmi normák további javítása ellenére egyre nagyobb a valószínűsége annak, hogy összefüggés van a környezet romlása és bizonyos emberi betegségek között. Ezért foglalkozni kell a lehetséges kockázatokkal, amelyek például a kibocsátásokból és a veszélyes vegyi anyagokból, a peszticidekből és a zajterhelésből adódnak;
- (24) jobban meg kell ismerni a lehetséges negatív hatásokat, amelyek a vegyi anyagok használatából adódnak, és az ismeretek rendelkezésre bocsátásának felelősségét a gyártókra, az importőrökre és az utánuk következő felhasználókra kell hárítani;
- (25) a veszélyes vegyi anyagokat biztonságosabb vegyi anyagokkal vagy olyan biztonságosabb alternatív technológiákkal kell helyettesíteni, amelyek nem járnak vegyi anyagok felhasználásával, az emberre és a környezetre ható veszélyek csökkentése céljából;
- (26) a peszticideket fenntartható módon kell használni úgy, hogy minimálisak legyenek azok káros hatásai az emberi egészségre és a környezetre;
- (27) a lakosság mintegy 70 %-a városi környezetben él, és összehangolt erőfeszítésre van szükség a jobb környezeti feltételek és a jobb életminőség biztosításához a városokban;
- (28) bolygónk kapacitása korlátozott, és nem tudja kielégíteni az egyre növekvő igényt a természeti erőforrások iránt és elnyelni az azok felhasználásából eredő kibocsátásokat és hulladékokat, és nyilvánvaló, hogy a jelenlegi igény számos esetben meghaladja a környezet teherbíró képességét;
- (29) a Közösségben a hulladék mennyisége egyre növekszik, ebből jelentős mennyiség veszélyes hulladék, ami erőforrás-vesztést és a szennyezés veszélyének a növekedését eredményezi;
- (30) a gazdasági globalizáció azt jelenti, hogy fokozott szükség van nemzetközi szintű környezetvédelmi intézkedésekre, többek között a közlekedéspolitikák területén, amelyek olyan új megoldásokat igényelnek a Közösségtől a kereskedelem, a fejlődés és a külügyek vonatkozó politikájához kapcsolódóan, amelyek elősegítik a fenntartható fejlődés folytatását más országokban. Felelős szabályozással kell ehhez hozzájárulni;
- (31) a kereskedelemnek, a nemzetközi befektetési tevékenységeknek és az exporthiteleknek határozottabban kell hozzájárulniuk a környezetvédelem és a fenntartható fejlődés megvalósításához;
- (32) tekintettel a kérdés bonyolultságára, a környezetvédelmi politika kialakításának a rendelkezésre álló legjobb tudományos és gazdasági értékelésen, valamint a környezet állapotának és tendenciáinak ismeretén kell alapulnia, a Szerződés 174. cikkével összhangban;
- (33) a politikai döntéshozóknak, az érdekelt feleknek és a nyilvánosságnak adott tájékoztatásnak lényegesnek, átláthatónak, időszerűnek és könnyen érthetőnek kell lennie;
- (34) a környezetvédelmi célkitűzések teljesítése terén elért előrehaladást mérni és értékelni kell;

(35) a környezet állapotának értékelése alapján, figyelembe véve az Európai Környezetvédelmi Ügynökség által nyújtott rendszeres tájékoztatást, a program félidejében el kell végezni az előrehaladás felülvizsgálatát, és fel kell mérni a program irányvonala megváltoztatásának szükségességét,

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

1. cikk

A program hatálya

(1) Ez a határozat közösségi intézkedési programot (a továbbiakban: program) hoz létre a környezetre vonatkozóan. Kulcsfontosságú környezetvédelmi célkitűzésekkel és prioritásokkal foglalkozik a környezet állapotának és a legfőbb tendenciáknak, köztük olyan felmerülő kérdéseknek az értékelése alapján, amelyek közösségi intézkedést igényelnek. A programnak elő kell segítenie a környezeti kérdések integrálását a Közösség minden politikájába, és hozzá kell járulnia a fenntartható fejlődés megvalósításához a Közösségben mind a bővítés előtt, mind azt követően. A program továbbá folyamatos erőfeszítéseket ír elő a Közösségben már megállapított környezetvédelmi célkitűzések és tervfeladatok teljesítésére.

(2) A program megállapítja a kulcsfontosságú, elérendő környezetvédelmi célkitűzéseket. Adott esetben célkitűzéseket és időrendet állapít meg. Más előírás hiányában az általános és konkrét célkitűzéseket a program lejárta előtt teljesíteni kell.

(3) A program időtartama tíz év, 2002. július 22-től kezdődően. A politika különböző területein a célkitűzések teljesítését szolgáló megfelelő kezdeményezések az intézkedések széles körét foglalják magukban, többek között jogszabályokat és a 3. cikkben körvonalazott stratégiai módszereket. Ezeket a kezdeményezéseket fokozatosan ismertetni kell, legkésőbb négy évvel ennek a határozatnak az elfogadását követően.

(4) A célkitűzések a Közösség által teljesítendő, kulcsfontosságú környezetvédelmi prioritásoknak felelnek meg az alábbi területeken:

- éghajlatváltozás,
- környezet és biodiverzitás,
- környezet és egészség, valamint életminőség,
- természeti erőforrások és hulladékok.

2. cikk

Alapelvek és általános célok

(1) A program keretet ad a Közösség környezetvédelmi politikájának a program időtartama alatt azzal a céllal, hogy magas szintű védelmet biztosítson, figyelembe véve a szubszidiaritás elvét és a különböző adottságokat a Közösség különböző régióiban, valamint hogy megvalósítsa a környezetre nehezedő terhek és a gazdasági fejlődés különválasztását. A programnak különösen a

szennyező fizet elvén, az elővigyázatosság elvén és a megelőzésen, valamint azon az elven kell alapulnia, hogy a szennyezést annak forrásánál kell megszüntetni.

A program alapja a fenntartható fejlődés európai stratégiája környezeti dimenziójának, és hozzájárul a környezeti kérdéseknek a Közösség különböző politikájába történő integrálásához, többek között a stratégia környezeti prioritásainak megállapításával.

(2) A program célja:

- hangsúlyozni az éghajlatváltozást mint a következő 10 év és az azt követő időszak jelentős kihívását, és hozzájárulni ahhoz a hosszú távú célhoz, hogy az üvegházhatást okozó gázok koncentrációja a légkörben olyan szinten stabilizálódjon, amely megakadályozza az éghajlati rendszer veszélyes antropogén zavarait. Így a program vezérfonala az a hosszú távú célkitűzés, hogy a globális hőmérséklet-emelkedés az iparosodás előtti szintet legfeljebb 2 °C-kal haladja meg, és a CO₂ – koncentráció 550 ppm alatt legyen. Hosszabb távon ez valószínűleg az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának a csökkentését követeli meg, világviszonylatban az 1990-es évhez képest 70 %-kal, ahogy azt az éghajlatváltozással foglalkozó kormányközi munkacsoport (Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC) megállapította;
- védeni, megőrizni, helyreállítani és fejleszteni a természeti rendszereket, a természetes élőhelyeket, a vadon élő növény- és állatvilág funkcionális működését, az elsvatagosodás és a biológiai sokféleség, ezen belül a genetikai erőforrások sokfélesége elvesztésének megállításával az Európai Unióban és világszerte egyaránt;
- hozzájárulni az állampolgárok magas szintű életminőségéhez és szociális jólétéhez olyan környezet létrehozásával, ahol a szennyeződés szintje nem fejt ki káros hatásokat az emberi egészségre és a környezetre, valamint a fenntartható városfejlesztés ösztönzésével;
- jobb erőforrás-hatékonyság, valamint jobb erőforrás- és hulladékgazdálkodás a fenntarthatóbb termelési és fogyasztási minták megvalósítása érdekében, elválasztva ezáltal az erőforrások felhasználását és a hulladék keletkezését a gazdasági fejlődés mértékétől, és törekedve annak biztosítására, hogy a megújuló és nem megújuló erőforrások fogyasztása ne lépje túl a környezet teherbíró képességét.

(3) A program biztosítja, hogy a környezetvédelmi célkitűzések – amelyeknek a környezetvédelmi eredmények elérésére kell összpontosítaniuk – a rendelkezésre álló leghatékonyabb és legmegfelelőbb eszközökkel teljesüljenek, az (1) bekezdésben meghatározott elvek és a 3. cikkben meghatározott stratégiai módszerek figyelembevételével. Különös figyelmet kell szentelni annak biztosítására, hogy a Közösség környezetpolitikájának a kialakítása integrált módon történjen, tekintettel az összes rendelkezésre álló lehetőségre és eszközre, figyelembe véve a regionális és helyi különbségeket, valamint az ökológiailag érzékeny területeket, súlyt helyezve:

- az európai kezdeményezések kidolgozására az állampolgárok és helyi hatóságok tudatosságának növelése céljából,

- az érdekelt felekkel folytatott széles körű párbeszédre a környezeti tudatosság és a nyilvánosság részvételének növelése céljából,
- a költség/haszon elemzésre, számításba véve a környezetvédelmi költségek beépítésének szükségességét,
- a rendelkezésre álló legjobb tudományos eredményekre és a tudományos ismeretek továbbfejlesztésére kutatás és technológiai fejlesztés útján,
- a környezet állapotáról és tendenciáiról szóló adatokra és tájékoztatásra.

(4) A program előmozdítja a környezetvédelmi követelmények teljes integrálását minden közösségi politikába és intézkedésbe általános és adott esetben konkrét környezeti célkitűzések, valamint ütemtervek meghatározásával, amelyeket figyelembe kell venni a vonatkozó szakmapolitikai területeken.

Továbbá a környezet védelme érdekében javasolt és elfogadott intézkedéseknek összhangban kell lenniük a fenntartható fejlődés gazdasági és szociális dimenzióinak célkitűzéseivel és fordítva.

(5) A program előmozdítja olyan politikák és elképzelések elfogadását, amelyek a közösségi vívmányok átültetésén és végrehajtásán keresztül hozzájárulnak a fenntartható fejlődés megvalósításához a csatlakozási kérelmet benyújtó országokban (a továbbiakban: tagjelölt országok). A bővítési folyamatnak fenn kell tartania és védenie kell a tagjelölt országok ökológiai javait, például a biológiai sokféleség területén meglévő gazdagságukat, valamint fenn kell tartania és erősítenie kell a fenntartható termelési és fogyasztási, valamint területfelhasználási mintákat és a környezetbarát közlekedési struktúrákat:

- a környezetvédelmi követelmények integrálásával a közösségi programokba, köztük azokba, amelyek infrastruktúra-fejlesztéssel kapcsolatosak,
- a tiszta technológiáknak a tagjelölt országok számára való átadásának előmozdításával,
- széles körű párbeszédrel és tapasztalatcserével a tagjelölt országok országos és helyi közigazgatási szerveivel, ökológiai javaik fenntartható fejlődéséről és megőrzéséről,
- a civil társadalommal, a környezetvédelem területén működő nem kormányzati szervezetekkel és vállalkozásokkal folytatott együttműködéssel a tagjelölt országokban a lakosság tudatossága és részvétele növelésének elősegítésére,
- a nemzetközi pénzügyi szervezetek és a magángazdaság ösztönzésével, hogy támogassák a tagjelölt országokban a környezeti vívmányok átültetését és végrehajtását, és kellő figyelmet fordítsanak a környezeti kérdéseknek a gazdasági tevékenységekbe történő integrálására.

(6) A program ösztönzi:

- az Európai Uniónak a globális környezet védelmében és a fenntartható fejlődés elérésében vezető partnerként betöltött pozitív és építő szerepét,
- világméretű partnerség kialakítását a környezet és a fenntartható fejlődés érdekében,

- a környezeti kérdések és célkitűzések integrálását a Közösség külső kapcsolatainak valamennyi aspektusába.

3. cikk

Stratégiai megközelítések a környezetvédelmi célkitűzések teljesítéséhez

A programban meghatározott törekvéseket és célkitűzéseket többek között az alábbi eszközökkel kell megvalósítani:

1. új közösségi jogszabályok kidolgozása és adott esetben meglévő jogszabályok módosítása;
2. a Közösség környezetről szóló jogszabályai hatékonyabb végrehajtásának és érvényesítésének ösztönzése a Bizottság azon jogának sérelme nélkül, hogy eljárást kezdeményezzen a Szerződés megsértése esetén. Ehhez az alábbiak szükségesek:
 - szigorúbb intézkedések a Közösség környezetvédelmi jogszabályai tiszteletben tartásának erősítésére és a környezetvédelmi jogszabályok megsértésével kapcsolatban,
 - az engedélyezés, felügyelet, figyelemmel kísérés és végrehajtás továbbfejlesztett gyakorlatának előmozdítása a tagállamok által,
 - a környezetvédelmi jogszabályok alkalmazásának szisztematikusabb felülvizsgálata a tagállamokban,
 - az információcsere javítása a végrehajtás legjobb gyakorlatára vonatkozóan, beleértve az információcsere a környezeti jog alkalmazására és végrehajtására létrehozott EU-hálózat (IMPEL-hálózat) útján, annak illetékességi keretén belül.
3. További erőfeszítésekre van szükség a környezetvédelmi követelményeknek a közösségi politikák és tevékenységek előkészítésébe, meghatározásába és végrehajtásába történő integrálására a különböző politikák terén. További erőfeszítések szükségesek a különböző ágazatokban, beleértve azok sajátos környezetvédelmi általános és konkrét célkitűzéseinek, ütemterveinek és mutatóinak a vizsgálatát. Ehhez az alábbiak szükségesek:
 - biztosítani kell, hogy a Tanács által kidolgozott, a környezetvédelem integrálásának stratégiái a politika különböző területein a gyakorlatban hatékony intézkedésekké váljanak és hozzájáruljanak a program környezetvédelmi törekvéseinek és célkitűzéseinek a megvalósításához,
 - elfogadásuk előtt meg kell vizsgálni, hogy az intézkedések – akár gazdasági, akár szociális terén – hozzájárulnak-e a program általános és konkrét célkitűzéseikhez és ütemtervéhez, és azokkal összhangban vannak-e,
 - megfelelő, rendszeres belső mechanizmusokat kell létrehozni a Közösség intézményeiben, teljes mértékben figyelembe véve az átláthatóság és az információhoz való hozzáférés szükségességét, annak biztosítására, hogy a környezeti szempontok teljes mértékben tükröződjenek a Bizottság politikai kezdeményezéseiben, beleértve a vonatkozó határozatokat és jogalkotási javaslatokat,

- a környezetvédelemnek az ágazatokba történő integrálása folyamatának rendszeres figyelemmel kísérése lehetőség szerint minden ágazatra vonatkozó közös módszer alapján kidolgozott, megfelelő mutatók segítségével, és arról jelentés küldése,
 - környezeti kritériumok további integrálása a Közösség finanszírozási programjaiba, a meglévő programok sérelme nélkül,
 - a környezeti hatásvizsgálat és a stratégiai környezeti vizsgálat teljes körű és hatékony felhasználása és végrehajtása,
 - a program célkitűzéseit figyelembe kell venni a Közösség pénzügyi eszközeinek pénzügyi terve jövőbeli felülvizsgálata során.
4. A termelés és fogyasztás fenntartható mintáinak előmozdítása a 2. cikkben meghatározott elvek hatékony végrehajtásával a környezetre gyakorolt negatív és pozitív hatások internalizálása érdekében különböző eszközök, köztük piacgazdasági és gazdasági eszközök használatával. Ehhez többek között az alábbiak szükségesek:
- azon támogatások reformjának ösztönzése, amelyeknek jelentős negatív hatása van a környezetre, és amelyek összeegyeztethetetlenek a fenntartható fejlődéssel, többek között egy olyan kritériumjegyzék összeállításával a program félidejében esedékes felülvizsgálat idejére, amellyel a környezet szempontjából negatív támogatások nyilvántartásba vehetőek a támogatások fokozatos megszüntetése céljából,
 - a forgalmazható környezetvédelmi engedélyek mint általános eszköz és a kibocsátás kereskedelme környezetvédelmi hatékonyságának elemzése, valamint ezen eszközök használatának elősegítése ott, ahol a végrehajtás megvalósítható,
 - fiskális intézkedések – úgymint környezetvédelmi adók és ösztönzők – alkalmazásának előmozdítása és ösztönzése a megfelelő nemzeti vagy közösségi szinten,
 - a környezetvédelmi követelmények szabványosítási tevékenységekbe való integrálásának előmozdítása.
5. Az együttműködés és a partnerkapcsolat javítása a vállalkozásokkal és azok képviselői testületeivel, és adott esetben, a szociális partnerek, a fogyasztók és szervezetek bevonása a vállalkozások környezeti teljesítményének javítása és a fenntartható termelési minták elérése céljából. Ehhez az alábbiak szükségesek:
- integrált termékpolitikai megközelítés előmozdítása az egész programban, amely ösztönzi a környezetvédelmi követelmények figyelembevételét a termékek teljes életciklusa során, valamint a környezetbarát folyamatok és termékek szélesebb körű alkalmazását,
 - a Közösség környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszere (EMAS) ⁽¹⁾ szélesebb körű alkalmazásának elősegítése és kezdeményezések kidolgozása a vállalkozások ösztönzésére független szakértők által szigorúan hitelesített környezetvédelmi vagy fenntartható fejlődési teljesítményükről szóló jelentések közzétételére,
 - az előírásoknak való megfelelést segítő program létrehozása, különösen a kis- és középvállalkozások számára,
 - vállalkozások környezeti teljesítményét jutalmazó rendszerek bevezetésének ösztönzése,
 - termék innováció ösztönzése a piac zöldebbé tételének céljából, többek között a LIFE-program ⁽²⁾ eredményeinek jobb terjesztésével,
 - önkéntes vállalások vagy megállapodások ösztönzése a világos környezetvédelmi célok elérésére, beleértve eljárások megállapítását a célok be nem tartása esetére.
6. Segítségnyújtás annak biztosítására, hogy a fogyasztók, vállalkozások és az állami szervek vásárlói szerepükben jobb tájékoztatást kapjanak a folyamatokról és termékekről azok környezeti hatása tekintetében, a fenntartható fogyasztási minta elérése céljából. Ehhez az alábbiak szükségesek:
- az öko címkék használatának és a környezetre vonatkozó tájékoztatás más formáinak, valamint a címkézésnek az ösztönzése, amelynek segítségével a fogyasztók összehasonlíthatják az ugyanolyan típusú termékek környezeti teljesítményét,
 - megbízható, a gyártó által tett környezetvédelmi adatok használatának ösztönzése és félrevezető adatok elkerülése,
 - elő kell segíteni egy olyan új közbeszerzési politikát, amely lehetővé teszi a környezetvédelmi jellemzők figyelembevételét, valamint a környezeti életciklus – ezen belül az előállítás szakasza – kérdéseinek lehetséges integrálását a beszerzési eljárásokba, ugyanakkor tiszteletben tartva a Közösség versenyszabályait és a belső piacra vonatkozó szabályokat, iránymutatásokkal a legjobb gyakorlatra és a zöld közbeszerzés felülvizsgálatának elindításával a közösségi intézményekben.
7. Támogatni kell a környezetvédelem integrálását a pénzügyi ágazatba. Ehhez az alábbiak szükségesek:
- meg kell fontolni az önkéntes kezdeményezést a pénzügyi ágazatban, amelynek keretében iránymutatást biztosítanak a környezetvédelmi költségek adatainak beépítésére a vállalkozás éves pénzügyi beszámolóiba, valamint a legjobb szakmapolitikai gyakorlat cseréjére a tagállamok között,

(1) Az Európai Parlament és a Tanács 2001. március 19-i 761/2001/EK rendelete a szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételének lehetővé tételéről (HL L 114., 2001.4.24., 1. o.).

(2) Az Európai Parlament és a Tanács 2000. július 17-i 1655/2000/EK rendelete a környezetvédelmi célú pénzügyi eszközről (LIFE) (HL L 192., 2000.7.28., 1. o.).

- fel kell hívni az Európai Beruházási Bankot, hogy hitelezési tevékenysége során nagyobb mértékben vegye figyelembe a környezetvédelmi célkitűzéseket és szempontokat, különösen a tagjelölt országok fenntartható fejlődésének támogatása céljából,
 - elő kell segíteni a környezetvédelmi célkitűzések integrálását más pénzügyi intézmények – úgymint az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank – tevékenységeibe.
8. A Közösség felelősségi rendszerének létrehozásához többek között szükség van:
- a környezeti felelősségről szóló jogszabályokra.
9. Az együttműködés és a partnerkapcsolat javítása a fogyasztói csoportokkal és a nem kormányzati szervezetekkel, valamint a környezeti kérdések jobb megértésének és az azokban való részvételnek az előmozdítása az európai állampolgárok között az alábbiakat követeli meg:
- biztosítani kell az információhoz való hozzáférést, részvételt és igazságszolgáltatáshoz való jogot az aarhusi egyezmény⁽¹⁾ mielőbbi megerősítésével a Közösség és a tagállamok részéről,
 - támogatni kell a könnyen hozzáférhető információk rendelkezésre állását az állampolgárok részére a környezeti állapotáról és fejlődési tendenciáiról a szociális, gazdasági és egészségügyi tendenciákkal kapcsolatban,
 - általánosságban növelni kell a környezeti tudatosságot,
 - általános szabályokat és elveket kell kidolgozni a helyes környezetszabályozásra vonatkozóan a párbeszéd-folyamatok keretében.
10. Ösztönözni kell, és elő kell segíteni a föld és a tenger hatékony és fenntartható használatát és kezelését a környezeti érdekek figyelembevételével. A szubszidiaritás elvének teljes mértékű tiszteletben tartása mellett ehhez az alábbiak szükségesek:
- elő kell segíteni a legjobb gyakorlatot a fenntartható területrendezés tekintetében, amely figyelembe veszi a sajátos regionális körülményeket, különös tekintettel a tengerparti zónák integrált kezelési programjára,
 - elő kell segíteni a legjobb gyakorlatot és támogatni a fenntartható fejlődésre – beleértve a városi területeket, a tengert, a partvidéket, a hegyvidéki területeket, a vizes élőhelyeket és más érzékeny területeket – vonatkozó tapasztalatcserét előmozdító hálózatokat,
 - fokozni kell az agrárkörnyezeti intézkedések alkalmazását, növelni azok erőforrásait, és tágabb teret adni ezen intézkedéseknek a közös agrárpolitika keretében,
 - ösztönözni kell a tagállamokat, hogy fontolják meg a regionális tervezés mint eszköz alkalmazását a környezetvédelem javítása céljából az állampolgárok érdekében, és a fenntartható regionális fejlesztésre vonatkozó tapasztalatcsere előmozdítását, különösen városi és sűrűn lakott területeken.

⁽¹⁾ Egyezmény a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáféréstől, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról; Aarhus, 1998. június 25.

4. cikk

Tematikus stratégiák

(1) Az 5-8. cikk intézkedései olyan tematikus stratégiák kidolgozását és a meglévő stratégiák értékelését tartalmazzák elsőbbséget élvező környezeti problémákra, amelyek átfogó megközelítést tesznek szükségessé. Ezek a stratégiák tartalmazzák azoknak a javaslatoknak a megállapítását, amelyek a programban megállapított célkitűzések eléréséhez szükségesek, és az azok elfogadására megállapított eljárásokat. Ezeket a stratégiákat be kell nyújtani az Európai Parlament és a Tanács felé, és ezek lehetőség szerint európai parlamenti és tanácsi határozat formájában jelennek meg a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően. A javaslat jogi alapjától függően az ezekből a stratégiákból eredő jogszabályi javaslatokat a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően kell elfogadni.

(2) A tematikus stratégiák tartalmazhatnak megközelítéseket a 3. és 9. cikk szerint, továbbá a vonatkozó minőségi és mennyiségi környezetvédelmi célkitűzéseket és ütemterveket, amelyekhez képest az előirányzott intézkedéseket mérni és értékelni lehet.

(3) A tematikus stratégiákat az érintett csoportokkal – úgymint nem kormányzati szervezetekkel, iparral, egyéb szociális partnerekkel és hatóságokkal – való szoros konzultáció keretében kell kidolgozni és végrehajtani, ugyanakkor biztosítva lehetőség szerint a konzultációt a tagjelölt országokkal ebben a folyamatban.

(4) A tematikus stratégiákat be kell nyújtani az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak legkésőbb a program elfogadását követő három éven belül. A közbeszóló jelentésnek, amelyben a Bizottság értékeli a program végrehajtásának előrehaladását, tartalmaznia kell a tematikus stratégiák felülvizsgálatát.

(5) A Bizottság évente jelentést küld az Európai Parlament és a Tanács részére a stratégiák kidolgozásának és végrehajtásának előrehaladásáról, valamint azok hatékonyságáról.

5. cikk

Célkitűzések és kiemelt cselekvési területek az éghajlatváltozás kezelésére

(1) A 2. cikkben meghatározott törekvéseket az alábbi célkitűzésekkel kell elérni:

- az Egyesült Nemzetek éghajlat-változási keretegyezménye kiotói jegyzőkönyvének ratifikálása és hatálybaléptetése 2002-ig, és az abban meghatározott kötelezettségvállalás teljesítése, amely szerint a kibocsátást 2008–2012-ig 8 %-kal kell csökkenteni az 1990. évi szinthez képest az egész Európai Közösségre nézve, az egyes tagállamoknak a Tanács 1998. június 16-i és 17-i következtetésében meghatározott kötelezettségvállalása értelmében,

- kimutatható előrehaladás 2005-ig a kiotói jegyzőkönyvben meghatározott kötelezettségvállalások teljesítésében,

- a Közösséget olyan helyzetbe kell hozni, hogy hiteles támogatója legyen egy olyan nemzetközi megállapodásnak, amely szigorúbb csökkentési célokat állapít meg a kiotói jegyzőkönyvben előírt második kötelezettségvállalási időszakra. Ennek a megállapodásnak a célja a kibocsátás jelentős csökkentése, teljes mértékben figyelembe véve többek között az IPCC 3. értékelő jelentésének megállapításait és annak a szükségességét, hogy az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása globálisan egyenletesen legyen elosztva.

(2) Ezeket a célkitűzéseket többek között az alábbi, elsődleges intézkedésekkel kell elérni:

i. az éghajlattal kapcsolatos nemzetközi kötelezettségvállalások teljesítése, beleértve a kiotói jegyzőkönyvet, az alábbiakkal:

- a) az európai éghajlat-változási program eredményeinek vizsgálatával és annak alapján adott esetben hatékony, közös és koordinált politikák és intézkedések elfogadásával a különböző ágazatokra, a tagállamok belföldi intézkedéseinek kiegészítéseként;
- b) törekedni kell közösségi keret létrehozására a CO₂ – kibocsátás hatékony kereskedelme kidolgozásának céljából úgy, hogy az lehetőleg kiterjeszhető legyen más, üvegházhatást okozó gázokra is;
- c) javítani kell az üvegházhatást okozó gázok ellenőrzését és a tagállamok által, a belső tehermegosztási megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítésének fokozását;

ii. az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése az energiaágazatban:

- a) minél előbb nyilvántartásba kell venni, és felül kell vizsgálni az energia hatékony és fenntartható felhasználásával ellentétes támogatásokat azok fokozatos megszüntetése céljából;
- b) ösztönözni kell a megújuló és alacsony széntartalmú foszilis tüzelőanyagok felhasználását energiatermelés céljára;
- c) elő kell mozdítani a megújuló energiaforrások használatát, beleértve ösztönzők alkalmazását helyi szinten is, abból a célból, hogy 2010-re a teljes energiafelhasználás e célból kitűzött irányértékét, azaz 12 %-át ezekből biztosítsák;
- d) ösztönzőket kell bevezetni a hővel kapcsolt villamos energia alkalmazásának fokozására, és intézkedéseket kell hozni a hővel kapcsolt villamosenergia-termelés teljes részarányának megkétszerezése érdekében az egész Közösségben, hogy az elérje a teljes bruttó villamosenergia-termelés 18 %-át;
- e) meg kell akadályozni, és csökkenteni kell az energiatermelésből és energielosztásból származó metánkibocsátást;
- f) növelni kell az energiahatékonyságot;

iii. az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése a közlekedési ágazatban:

- a) konkrét intézkedések meghatározása és végrehajtása az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére a légi forgalom terén, ha ilyen intézkedésben nem állapodtak meg a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezeten belül 2002-ig;
 - b) konkrét intézkedések meghatározása és végrehajtása az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére a tengeri szállítás terén, ha ilyen intézkedésben nem állapodtak meg a Nemzetközi Tengerészeti Szervezeten belül 2003-ig;
 - c) ösztönözni kell a közlekedés hatékonyabb és tisztább változataira történő átállást, többek között jobb szervezéssel és logisztikával;
 - d) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának 8 %-os csökkentésére irányuló EU-célkitűzéssel összefüggésben fel kell kérni a Bizottságot, hogy a 2002. év végéig nyújtson be mennyiségileg meghatározott környezetvédelmi célkitűzéseket tartalmazó közleményt a fenntartható közlekedési rendszerre vonatkozóan;
 - e) további konkrét intézkedéseket kell meghatározni és végrehajtani, köztük megfelelő jogszabályokat kidolgozni, a gépjárművekből eredő, üvegházhatást okozó gázok – a NO₂ – t is beleértve – kibocsátásának csökkentésére;
 - f) elő kell mozdítani alternatív tüzelőanyagok, valamint alacsony tüzelőanyag-fogyasztású járművek fejlesztését és használatát azzal a céllal, hogy ezek részaránya jelentősen és folyamatosan növekedjék;
 - g) támogatni kell olyan intézkedéseket, amelyek célja a környezeti költségek tükrözése a szállítás árában;
 - h) szét kell választani a gazdasági növekedést a szállítási igénytől a környezeti hatások csökkentése céljából;
- iv. az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése az ipari termelésben:
- a) elő kell mozdítani az ökohatékonysági gyakorlatot és technológiákat az iparban;
 - b) eszközöket kell kidolgozni a kis- és középvállalkozások támogatására az alkalmazkodásban, az újításban és teljesítményük javításában;
 - c) elő kell mozdítani a környezet szempontjából kedvezőbb és műszakilag megvalósíthatóbb változatokat, beleértve közösségi intézkedések meghatározását, amelyeknek a célja a kibocsátás csökkentése, az ipari, fluorozott gázok HFC-k (fluorozott szénhidrogének), PCF (perfluor-karbon) és SF₆ (kén-hexafluorid) használatának csökkentése és adott esetben, ha megvalósítható, gyártásának fokozatos megszüntetése;
- v. az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése más ágazatokban:
- a) az energiahatékonyság előmozdítása, elsősorban a fűtés, a klimatizáció és a meleg víz előállítás terén az épületek tervezésénél;

b) figyelembe kell venni az igényt az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának a csökkentésére más környezeti szempontokkal együtt a közös agrárpolitikában és a Közösség hulladékgyűjtési stratégiájában;

vi. egyéb, megfelelő eszközök alkalmazása, úgymint:

a) adóügyi intézkedések használatának az előmozdítása, beleértve a kellő időben kidolgozott és megfelelő közösségi keretet az energia megadóztatására, amely ösztönöz az energia hatékonyabb felhasználására, a fokozottan környezetbarát energia- és közlekedési rendszerre, továbbá ösztönöz a technológiai újításra;

b) elő kell mozdítani környezetvédelmi megállapodások megkötését az ipari ágazatokkal az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának a csökkentésére;

c) biztosítani kell, hogy az éghajlatváltozás a Közösség kutatási és technológiai fejlesztési politikájának és a nemzeti kutatási programoknak az egyik fő tárgya legyen.

(3) Az éghajlatváltozás enyhítésén túl a Közösségnek intézkedéseket kell előkészítenie, amelyeknek a célja az alkalmazkodás az éghajlatváltozás következményeihez, az alábbiak segítségével:

– felül kell vizsgálni a Közösség politikáit, különösen azokat, amelyek az éghajlatváltozással kapcsolatosak, hogy az alkalmazkodás megfelelően kifejezésre jusson a beruházási döntésekben;

– ösztönözni kell a regionális éghajlati modellezést és értékeléseket, mind a regionális alkalmazkodási intézkedések kidolgozása – pl. a vízkészlet-gazdálkodás, a biodiverzitás megőrzése, az elsivatagosodás és az árvíz megelőzése –, mind az állampolgárok és a gazdaság tudatossága erősítésének támogatása céljából.

(4) Biztosítani kell, hogy az éghajlati kihívást vegyék figyelembe a Közösség bővítésénél. Ez a tagjelölt országok vonatkozásában többek között a következő lépéseket követeli meg:

– kapacitásépítés támogatása belföldi intézkedések alkalmazására a kiotói mechanizmus használatához, valamint hatékonyabb jelentéstétel és kibocsátás-ellenőrzés;

– a fenntarthatóbb közlekedési és energiaágazat támogatása;

– annak biztosítása, hogy az együttműködés a tagjelölt országokkal tovább erősödjék az éghajlatváltozásra vonatkozó kérdésekben.

(5) Az éghajlatváltozás elleni küzdelem szerves része lesz az Európai Unió külpolitikájának és az egyik kiemelt kérdés az unió fenntartható fejlődésre vonatkozó politikájában. Ehhez együttes és összehangolt erőfeszítésre van szükség a Közösség és a tagállamok részéről, amelynek a célja:

– kapacitásépítés a fejlődő országok és azon országok segítésére, amelyek gazdasága átalakulóban van, például projektek előmozdításával a kiotói jegyzőkönyvben ismertetett tiszta

fejlesztési mechanizmussal (Clean Development Mechanism, CDM) kapcsolatban, és a közös végrehajtással,

– meghatározott technológiaátadási igények teljesítése,

– segítségnyújtás az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás kihívásában az érintett országokban.

6. cikk

Célkitűzések és kiemelt cselekvési területek a természetvédelem és a biodiverzitás terén

(1) A 2. cikkben meghatározott törekvéseket az alábbi célkitűzésekkel kell elérni:

– a biodiverzitás csökkenésének megállítása 2010-ig, beleértve az invazív idegen fajok és genotípusok hatásainak megakadályozását és mérséklését,

– a környezet és a biodiverzitás káros szennyeződéstől való védelme és megfelelő helyreállítása,

– a tengeri környezet, a partvidék és a vizes élőhelyek megőrzése, megfelelő helyreállítása és fenntartható használata,

– jelentős tájértékekkel rendelkező területek megőrzése és megfelelő helyreállítása, beleértve a megművelt és az érzékeny területeket is,

– a fajok és élőhelyeik megőrzése, különös tekintettel az élőhelyek szétदारabolódásának elkerülésére,

– a talaj fenntartható használatának előmozdítása, különös figyelemmel az erózió, a talaj minőségének romlása, a szennyezés és az elsivatagosodás megelőzésére.

(2) Ezeknek a célkitűzéseknek a teljesítését az alábbi kiemelt intézkedésekkel kell elérni, figyelembe véve a szubszidiaritás elvét, a meglévő globális és regionális egyezmények és stratégiák, valamint a vonatkozó közösségi jogi aktusok teljes mértékű végrehajtása alapján. A biológiai sokféleségről szóló egyezményben ⁽¹⁾ elfogadott ökoszisztéma-megközelítést lehetőség szerint alkalmazni kell:

a) a biodiverzitásra:

– biztosítani kell a Közösség biodiverzitásról szóló stratégiájának és a vonatkozó cselekvési terveknek a végrehajtását, figyelemmel kísérésének és értékelésének előmozdítását, adatok és információ gyűjtésére vonatkozó programmal, a megfelelő mutatók kidolgozásával, az elérhető legjobb technikák és a legjobb ökológiai gyakorlat alkalmazásának elősegítésével,

– elő kell segíteni a kutatást a biodiverzitás, a genetikai erőforrások, az ökoszisztéma és azoknak az emberi tevékenységgel való kölcsönhatása kérdésében,

⁽¹⁾ HL L 309., 1993.12.13., 1. o.

- intézkedéseket kell kidolgozni a fenntartható használatra, a fenntartható termelésre és a fenntartható beruházásokra a biodiverzitással kapcsolatban,
 - ösztönözni kell a következetes értékelést, a további kutatásokat és az együttműködést a veszélyeztetett fajokra vonatkozóan,
 - elő kell segíteni világméretben a genetikai erőforrások felhasználásából származó előnyök tisztességes és igazságos elosztását a biológiai sokféleségről szóló egyezmény 15. cikkének a végrehajtására harmadik országból származó genetikai erőforrásokhoz való hozzáférésre vonatkozóan,
 - intézkedéseket kell kidolgozni, amelyeknek a célja az invazív idegen fajok, ezen belül az idegen genotípusok terjedésének megakadályozása és ellenőrzése,
 - létre kell hozni a Natura 2000 hálózatot és végrehajtani a szükséges technikai és pénzügyi eszközöket és intézkedéseket, amelyek annak teljes megvalósításához, valamint a Natura 2000 területein kívül élő védett fajok védelméhez szükségesek a természetes élőhelyek, valamint a madarak védelméről szóló irányelv értelmében,
 - elő kell segíteni a Natura 2000 hálózat kiterjesztését a tagjelölt országokra;
- b) balesetekre és katasztrófákra:
- elő kell segíteni, hogy a Közösség koordinálja a tagállamok balesetekkel és természeti katasztrófákkal kapcsolatos intézkedéseit, például hálózat létrehozásával a megelőzési gyakorlatokra és eszközökre vonatkozó tapasztalatcsere tekintetében,
 - további intézkedéseket kell kidolgozni a súlyos baleseti veszélyek elkerülése céljából, különös tekintettel a csővezetékekből, bányászati tevékenységből és a veszélyes anyagok tengeri szállításából eredő balesetekre, és intézkedéseket kell kidolgozni a bányászati hulladéokra vonatkozóan;
- c) tematikus stratégiát kell kidolgozni a talaj védelmére, amely többek között a szennyeződésre, erózióra, elsivatagosodásra, a talajdegradációra, a területfelhasználás és a hidrológiai kockázatok megelőzésére összpontosít, figyelembe véve a regionális eltéréseket, köztük a hegyvidékek és a száraz területek sajátosságait;
- d) elő kell segíteni a nyersanyag-kitermelő iparágak fenntartható gazdálkodását azzal a céllal, hogy környezeti hatásukat csökkentsék;
- e) elő kell segíteni a tájértékek megőrzésének és helyreállításának az integrálását az egyéb politikákba, köztük az idegenforgalomba, figyelembe véve a vonatkozó nemzetközi eszközöket;
- f) elő kell segíteni a biodiverzitás szempontjainak integrálását az agrárpolitikába és ösztönözni a fenntartható vidékfejlesztést, a többfunkciós és fenntartható mezőgazdaságot az alábbiakkal:
- bátorítani kell a közös agrárpolitika és más szakmapolitikai intézkedések meglévő lehetőségeinek teljes mértékű kihasználását,
 - támogatni kell a környezetet jobban kímélő gazdálkodást, beleértve lehetőség szerint a külterjes termelési módszereket, az integrált gazdálkodási gyakorlatot, a biogazdálkodást és mezőgazdasági biodiverzitást a közös agrárpolitika jövőbeli átdolgozásaiban, figyelembe véve az igényt a vidéki közösségek többfunkciós szerepének kiegyenlített megközelítésére;
- g) elő kell segíteni a tengerek fenntartható használatát és a tengeri ökoszisztéma megőrzését, beleértve a tengerfenéket, torkolati és parti területeket, különös tekintettel a nagy biodiverzitás-értékű helyekre, az alábbiakkal:
- elő kell segíteni a környezeti szempontok fokozottabb integrálását a közös halászati politikába, annak 2002. évi átdolgozásának alkalmát felhasználva,
 - tematikus stratégiát kell kidolgozni a tengeri környezet védelmére és megőrzésére, tekintettel többek között a tengerészeti egyezmények feltételeire és végrehajtási kötelezettségeire és arra az igényre, hogy csökkenteni kell a tengeri közlekedésből, és más tengeri és szárazföldi tevékenységből eredő kibocsátásokat és hatásokat,
 - elő kell segíteni a part menti övezetek integrált kezelését,
 - tovább kell erősíteni a tengeri területek védelmét, különösen a Natura 2000 hálózattal, valamint a Közösség más, megvalósítható eszközeivel;
- h) stratégiákat és intézkedéseket kell kidolgozni és továbbfejleszteni az erdők védelmére, összhangban az Európai Unió erdő stratégiájával, figyelembe véve a szubszidiaritás elvét és a biodiverzitással kapcsolatos megfontolásokat, beleépítve az alábbi elemeket:
- tovább kell fejleszteni a Közösség meglévő, az erdők védelmére vonatkozó intézkedéseit, és fenntartható erdőgazdálkodást kell megvalósítani, többek között nemzeti erdészeti programokkal a vidékfejlesztési tervekhez kapcsolódva, fokozott súlyt helyezve az erdők többszörös szerepének figyelemmel kísérésére, összhangban az ajánlásokkal, amelyeket a miniszteri konferencia az erdők védelméről Európában, az Egyesült Nemzetek Fóruma az Erdőkért, az egyezmény a biológiai sokféleségről és más fórumok elfogadtak,
 - támogatni kell az erdőgazdálkodásban részt vevő minden politikai szektor hatékony összehangolását, beleértve a magánszektor, valamint az erdőgazdálkodásban érintettek koordinálását,
 - ösztönözni kell a fenntartható termeléssel előállított faipari részesedésének növelését, többek között a fenntartható erdőgazdálkodás tanúsításának ösztönzésével és a kapcsolódó termékek címkézésének ösztönzésével,
 - folytatni kell a Közösség és a tagállamok aktív részvételét globális és regionális határozatok végrehajtásában, valamint az erdővel kapcsolatos megbeszéléseken és tárgyalásokon,

- meg kell vizsgálni a lehetőségeket aktív intézkedések megtételére az illegálisan kivágott fa kereskedelmének megakadályozására és büntetésére,
 - ösztönözni kell az éghajlatváltozás erdőgazdálkodást befolyásoló hatásainak a figyelembevételét;
- i) géntechnológiával módosított szervezetekre (GMSZ):
- előírásokat és módszereket kell kidolgozni a kockázat elemzésére, a GMSZ azonosítására, címkézésére és követhetőségére annak érdekében, hogy lehetőség legyen az egészséget és a környezetet érő hatások hatékony figyelemmel kísérésére és ellenőrzésére,
 - törekedni kell a biológiai biztonságról szóló cartagenai jegyzőkönyv gyors ratifikálására és végrehajtására, valamint ahol erre szükség van, támogatni kell hatósági keretek létrehozását harmadik országokban, műszaki és pénzügyi segítségnyújtással.

7. cikk

Célkitűzések és kiemelt cselekvési területek a környezetre, az egészségre és az életminőségre vonatkozóan

(1) A 2. cikkben meghatározott törekvéseket az alábbi célkitűzésekkel kell elérni, figyelembe véve az Egészségügyi Világszervezet (WHO) vonatkozó szabványait, iránymutatásait és programjait:

- erősíteni kell a környezetet és az emberi egészséget fenyegető veszélyekről alkotott ismereteket annak érdekében, hogy intézkedéseket lehessen tenni ezeknek a veszélyeknek az elkerülése és csökkentése érdekében,
 - hozzá kell járulni a jobb életminőséghez, a városi területekre összpontosított, integrált megközelítéssel,
 - törekedni kell egy generáción belül annak elérésére (2020-ig), hogy vegyi anyagokat csak úgy gyártsanak és használjanak fel, hogy azoknak ne legyen jelentős negatív hatásuk az egészségre és a környezetre, felismerve azt, hogy a jelenlegi ismeretek hiányát a vegyi anyagok tulajdonságai, felhasználása, ártalmatlanságának és az expozíció tekintetében pótolni kell,
 - a veszélyes vegyi anyagokat biztonságosabb vegyi anyagokkal kell helyettesíteni, vagy biztonságosabb alternatív technológiákat kell alkalmazni, amelyek nem járnak ilyen vegyi anyagok használatával, annak érdekében, hogy csökkentsék a kockázatokat az emberre és a környezetre nézve,
 - csökkenteni kell a peszticidek hatását az emberi egészségre és a környezetre, és általánosságban el kell érni a peszticidek fenntarthatóbb használatát, valamint a peszticidek használatának és a vele járó kockázatoknak az általános csökkentését úgy, hogy az összhangban legyen a szükséges növényvédelemmel. A használatban levő olyan peszticideket, amelyek tartósan fennmaradnak vagy biológiailag halmozódnak, mérgezőek, vagy hatásuk egyéb aggodalomra ad okot, ahol lehetséges, kevésbé veszélyes anyagokkal kell helyettesíteni,
 - el kell érni a talaj és a felszíni vizek olyan minőségét, amely nem idéz elő jelentős hatást és kockázatot az emberi egészségre és a környezetre, és biztosítani kell, hogy a vízkészletek kiaknázása hosszú távon fenntartható legyen,
 - el kell érni a levegő minőségének olyan szintjét, amely nem idéz elő jelentős negatív hatást és kockázatot az emberi egészségre és a környezetre,
 - jelentős mértékben csökkenteni kell azoknak a számát, akik hosszú távon tartós, átlagos zajszintnek vannak kitéve – különösen közlekedésből származó zajnak – amely tudományos tanulmányok szerint káros hatású az emberi egészségre, és elő kell készíteni a következő lépést a zajról szóló irányelv kidolgozására.
- (2) Ezeket a célkitűzéseket az alábbi kiemelt intézkedésekkel kell elérni:
- a) erősíteni kell a Közösség kutatási programjait és tudományos szakismeretét, és támogatni kell a nemzeti kutatási programok nemzetközi koordinálását az egészségre és környezetre vonatkozó célkitűzések megvalósításának támogatására, és különösen:
- a kiemelt kutatási területek és intézkedések meghatározását és ajánlását, beleértve többek között az elektromágneses szennyező források lehetséges hatásait az egészségre, különös tekintettel állatkísérletek alternatív módszereinek kifejlesztésére és jóváhagyására, különösen a kémiai biztonság területén,
 - egészségügyi és környezeti indikátorok meghatározását és kidolgozását,
 - a jelenlegi egészségügyi szabványok és határértékek felülvizsgálatát, fejlesztését és frissítését, beleértve lehetőség szerint a potenciálisan sebezhető csoportokat – például gyermekeket és idősebbeket – érő hatásokat, valamint a különféle szennyező anyagok kölcsön- és ellenhatásait,
 - a tendenciák felülvizsgálatát és egy korai előrejelzési rendszer kiépítésének biztosítását az új vagy felmerülő problémák esetére;
- b) vegyi anyagokra:
- a gyártók, importőrök és az utánuk következő felhasználók a felelősek az összes, vegyi anyagokra vonatkozó ismeret megszerzéséért (a gondosság kötelezettsége) és a használatukkal járó kockázat értékeléséért, beleértve a felhasználásukkal készült termékeket, illetve azok hasznosításáért és ártalmatlanításáért,
 - egységes rendszert kell kidolgozni lépcsőzetes módszer alapján – a nagyon kis mennyiségben felhasznált vegyi anyagok kizárásával – az új és létező anyagok vizsgálatára, kockázatelemzésére és -kezelésére olyan vizsgálati eljárásokkal, amelyek a lehető legkisebb mértékben teszik szükségessé állatkísérletek végzését, és alternatív vizsgálati módszereket kell kidolgozni,

- biztosítani kell, hogy az aggodalomra okot adó vegyi anyagokat gyorsított kockázatkezelési eljárásnak vessék alá, és a különös aggodalomra okot adó anyagokat – beleértve a karcinogén, mutagén vagy a reprodukciót károsító anyagokat, vagy azokat, amelyeknek POP (a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagok) tulajdonságuk van – csak indokolt és jól meghatározott esetekben használják, és az ilyen anyagokat használatuk előtt jóvá kell hagyni,
 - biztosítani kell, hogy teljes mértékben figyelembe vegyék a vegyi anyagok kockázatértékelésének eredményeit a közösségi jogalkotás minden olyan területén, amely a vegyi anyagokra vonatkozik, és el kell kerülni a párhuzamos munkát,
 - kritériumokat kell kidolgozni a különös aggodalomra okot adó anyagok közül azokra, amelyek a környezetben tartósan megmaradnak, biológiailag halmozódnak, mérgezők, valamint azokra az anyagokra, amelyek tartósan megmaradnak és biológiailag fokozottan halmozódnak, és meg kell fontolni ismert endokrin zavarokat okozó anyagoknak e listára történő felvételét, amikor egyeztetett vizsgálati módszereket és kritériumokat állapítanak meg,
 - biztosítani kell, hogy azokat a fő intézkedéseket, amelyekre szükség van a meghatározott célkitűzések tekintetében, gyorsan dolgozzák ki úgy, hogy azok még a felidőben esedékes felülvizsgálat előtt hatályba lépjenek,
 - biztosítani kell, a nyilvánosság számára a hozzáférést a vegyi anyagok közösségi nyilvántartásában (REACH-nyilvántartás) szereplő, nem titkos információkhoz;
- c) peszticidekre:
- teljes mértékben végre kell hajtani, és felül kell vizsgálni a vonatkozó jogi keret ⁽¹⁾ hatékonyságát a módosításkor a magas szintű védelem biztosítása céljából. Ez a felülvizsgálat szükség esetén magában foglalhatja a forgalomba hozatal közösségi engedélyezési eljárásának az összehasonlító értékelését és kidolgozását,
 - tematikus stratégiát kell kidolgozni a peszticidek fenntartható használatára a következő feladatokkal:
 - i. a peszticidek használatával járó, az egészségre és a környezetre irányuló veszélyek és kockázatok csökkentése;
 - ii. a peszticidek használatának és forgalmazásának fokozott ellenőrzése;
 - iii. a káros aktív anyagok szintjének csökkentése, beleértve a leginkább veszélyes anyagok helyettesítését biztonságosabb anyagokkal, köztük nem vegyi anyagokkal;
 - iv. támogatni kell a kis mennyiségű peszticid használatával járó vagy peszticidmentes termesztést, többek között a felhasználók tudatosságának a növelésével, a helyes gyakorlat alkalmazásának elősegítésével és a pénzeszközök lehetséges alkalmazása megfontolásának a támogatásával;
- v. átlátható rendszert kell kidolgozni a stratégia célkitűzéseinek végrehajtásában tett előrehaladás jelentésére és figyelemmel kísérésére, beleértve megfelelő mutatók kidolgozását is;
- d) vegyi anyagokra és peszticidekre:
- törekedni kell a nemzetközi kereskedelemben forgalmazott egyes veszélyes vegyi anyagok és növényvédő szerek előzetes tájékoztatáson alapuló egyetértési eljárásról szóló rotterdami egyezmény, valamint a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyezőanyagokról (POP) szóló stockholmi egyezmény gyors ratifikálására,
 - módosítani kell az egyes veszélyes vegyi anyagok kiviteléről és behozataláról szóló, 1992. július 23-i 2455/92 EKG tanácsi rendeletet ⁽²⁾ azzal a céllal, hogy az összhangban legyen a rotterdami egyezménnyel, továbbfejlesztve annak eljárási mechanizmusát és javítva a fejlődő országok részére adott tájékoztatást,
 - támogatni kell a vegyi anyagok és peszticidek kezelésének továbbfejlesztését a fejlődő és tagjelölt országokban, beleértve az elavult peszticidek készleteinek felszámolását, többek között az ezek ártalmatlanítására irányuló projektek támogatásával,
 - hozzá kell járulni stratégiai módszer kidolgozására irányuló nemzetközi erőfeszítésekhez vegyi anyagok nemzetközi kezelésére;
- e) a víz fenntartható felhasználására és jó minőségére:
- biztosítani kell a felszíni és a felszín alatti víz magas szintű védelmét, el kell kerülni a szennyeződést és elő kell segíteni a víz fenntartható felhasználását,
 - tovább kell folytatni a munkát a vízről szóló keretirányelv ⁽³⁾ teljes körű végrehajtásának biztosítására, a víz jó ökológiai, kémiai és mennyiségi állapotának elérése, valamint következetes és fenntartható vízgazdálkodás megvalósítása céljából,
 - intézkedéseket kell kidolgozni elsőbbségi veszélyes anyagok elfolyásának, kibocsátásának és veszteségeinek a megszüntetésére, összhangban a vízről szóló keretirányelv rendelkezéseivel,
 - biztosítani kell a fürdővíz magas szintű védelmét, beleértve a fürdővízről szóló irányelv ⁽⁴⁾ felülvizsgálatát,
- ⁽¹⁾ A Tanács 1991. július 15-i 91/414/EGK irányelve a növényvédő szerek forgalomba hozataláról (HL L 230., 1991.8.19., 1. o.). A legutóbb a 2001/49/EK bizottsági irányelvvel (HL L 176., 2001.6.29., 61. o.) módosított irányelv.
- ⁽²⁾ HL L 251., 1992.8.29., 13. oldal. A legutóbb a 2247/98/EK bizottsági rendelettel (HL L 282., 1998.10.20., 12. o.) módosított rendelet.
- ⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2000. október 23-i 2000/60/EK irányelve a vízvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.).
- ⁽⁴⁾ Az 1975. december 8-i 76/160/EGK tanácsi irányelv a fürdővizek minőségéről (HL L 31., 1976.2.5., 1. o.). A legutóbb az 1994. évi csatlakozási okmánnyal módosított irányelv.

- biztosítani kell a vízről szóló keretirányelv és a víz védelméről szóló más irányelvek alapelveinek és megközelítései integrálását más közösségi szakmapolitikákba;
- f) a levegő minőségének vonatkozásában, az 5. cikk rendelkezéseinek kidolgozása és végrehajtása a közlekedési, ipari és energiaágazatban összeegyeztethető legyen a levegő minőségének javításával, és ahhoz járuljon hozzá. További tervezett intézkedések:
- a levegőminőség figyelemmel kísérésének és értékelésének a továbbfejlesztése, beleértve a szennyező anyagok lerakódását, valamint a nyilvánosság tájékoztatása mutatók kidolgozásával és felhasználásával,
 - tematikus stratégia kidolgozása a levegőszennyezés leküzdésére vonatkozó következetes és integrált politika erősítésére, és annak keretében további elsőbbségi intézkedések megvalósítására; a levegő minőségére vonatkozó szabványok és nemzeti kibocsátási felső határértékek felülvizsgálata és aktualizálása szükség esetén, annak hosszú távú célkitűzésnek az elérése céljából, hogy ne lépjenek túl a kritikus terhelést és szintet, valamint jobb rendszerek kidolgozása az információ gyűjtésére, modellezésre és előrejelzésre,
 - megfelelő intézkedéseket kell elfogadni a talajközeli ózonra és a részecskékre vonatkozóan,
 - vizsgálni kell a beltéri levegőminőséget és annak hatásait az egészségre, adott esetben jövőbeli intézkedésekre vonatkozó ajánlásokkal,
 - vezető szerepet kell vállalni a tárgyalásokon és az ózonréteget lebontó anyagokról szóló montreali jegyzőkönyv végrehajtásában,
 - vezető szerepet kell vállalni a tiszta levegőt Európában tárgykörben zajló tárgyalásokon, és erősíteni kell a vonatkozó nemzetközi eljárásokhoz kapcsolódó kapcsolatokat és kölcsönhatást,
 - tovább kell fejleszteni bizonyos közösségi eszközöket a kibocsátás csökkentésére meghatározott kategóriájú kibocsátási forrásokból;
- g) a zajra:
- ki kell egészíteni, és tovább kell fejleszteni a szolgáltatásokra és termékekre, beleértve a megfelelő típusjóváhagyási eljárásokra, különösen a gépjárművek zajkibocsátására vonatkozó intézkedéseket, beleértve a gumibroncs és az útfelület egymásra hatásából eredő zaj csökkentésére irányuló intézkedéseket úgy, hogy az ne menjen a közlekedés biztonságának a rovására, és a vasúti járművektől, légi járművektől és helyhez kötött gépi berendezésektől eredő zaj csökkentésére irányuló intézkedéseket,
 - szabályozást kell kidolgozni és alkalmazni adott esetben a forgalomból eredő zaj csökkentésére, például a közlekedési

igény csökkentésével, kevésbé zajos közlekedési módok alkalmazásával, műszaki intézkedések és a fenntartható közlekedés tervezésének előmozdításával;

h) városi környezetre:

- tematikus stratégiát kell kidolgozni, amely előmozdítja az integrált horizontális módszert a közösségi szakmapolitikákban és javítja a városi környezet minőségét, figyelembe véve az előrehaladást a meglévő együttműködési keret végrehajtásában ⁽¹⁾, szükség szerint annak felülvizsgálatával, amely az alábbiakkal foglalkozik:
 - a helyi Agenda 21 előmozdítása,
 - a gazdasági növekedés és a személyszállítás iránti igény összefüggésének csökkentése,
 - a tömegközlekedés, a vasút, a belföldi vízi közlekedés, a gyalogos- és kerékpár-közlekedés aránya növelésének szükségessége,
 - a növekvő forgalom kérdése megoldásának, valamint a forgalom növekedése és a GDP növekedése között fennálló összefüggés jelentős szétválasztásának szükségessége,
 - alacsony kibocsátású járművek használata előmozdításának szükségessége a tömegközlekedésben,
 - városi környezeti mutatók vizsgálata.

8. cikk

Célkitűzések és kiemelt cselekvési területek a természeti erőforrások és hulladékok fenntartható felhasználására és kezelésére

(1) A 2. cikkben meghatározott törekvéseket az alábbi célkitűzésekkel kell elérni:

- törekedni kell annak biztosítására, hogy az erőforrások felhasználása és az azokkal járó hatások ne haladják meg a környezet teherbíró képességét, és arra, hogy a gazdasági növekedés és az erőforrások felhasználása közti összefüggések megsűnjenek. Ebben az összefüggésben emlékeztetünk arra a tájékoztató célra, miszerint a Közösségben 2010-ig el kell érni, hogy a villamos energia termelésének 22 %-ához megújuló energiát használjanak fel abból a célból, hogy az erőforrások és az energiahatékonysága erőteljesen emelkedjen,
- el kell érni a hulladék mennyiségének jelentős csökkenését a hulladék keletkezését megakadályozó kezdeményezésekkel, jobb erőforrás-hatékonysággal, fenntarthatóbb termelési és fogyasztási mintára való áttéréssel,
- jelentősen csökkenteni kell az ártalmatlanított hulladék mennyiségét és a keletkező veszélyes hulladék mennyiségét, ugyanakkor kerülni kell a levegőbe, vízbe és talajba történő kibocsátás növekedését,

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2001. június 27-i 1141/2001/EK határozata a fenntartható városfejlesztést elősegítő együttműködési közösségi keretrendszeréről (HL L 191., 2001.7.13., 1. o.).

– ösztönözni kell az újrafelhasználást: és a még ezt követően keletkező hulladék esetében: a veszélyességet csökkenteni kell úgy, hogy az a lehető legkisebb kockázatot jelentse; előnyben kell részesíteni a hasznosítást, különösen az újrafeldolgozást; az ártalmatlanított hulladék mennyiségét a lehető legkisebbre kell csökkenteni, és az ártalmatlanítást biztonságosan kell végezni; az ártalmatlanításra szánt hulladékot a keletkezés helyéhez lehető legközelebb kell kezelni úgy, hogy az ne rontsa a hulladékkezelési műveletek hatásfokát.

(2) Ezeket a célkitűzéseket az integrált termékpolitika megközelítésének és a Közösség hulladékgazdálkodási stratégiájának ⁽¹⁾ figyelembevételével kell elérni, az alábbi, kiemelt intézkedésekkel:

i tematikus stratégia kidolgozása az erőforrások fenntartható használatára és kezelésére, beleértve többek között az alábbiakat:

- a) az anyag- és hulladékaromok becslése a Közösségben, beleértve a behozatalt és kivitelt, például az anyagáram-elemzés eszközének a felhasználásával;
- b) a politikai intézkedések hatékonyságának és a támogatók hatásának felülvizsgálata a természeti erőforrásokra és a hulladéokra;
- c) általános és konkrét célok meghatározása az erőforrások hatékonyságára és az erőforrások csökkentett felhasználására, a gazdasági növekedés és a negatív környezeti hatások között a kapcsolat megszüntetése által;
- d) termelési és gyártási módszerek és technológiák elősegítése az ökológiai hatékonyság és a nyersanyagok, az energia, a víz és más erőforrások fenntartható használatának támogatására;
- e) eszközök széles választékának kifejlesztése és alkalmazása, beleértve a kutatást, a technológiaátadást, a piacgazdasági és gazdasági eszközöket, a legjobb gyakorlatot tükröző programokat, valamint az erőforrás-hatékonysági mutatókat;

ii. intézkedések kidolgozása és végrehajtása a hulladékképződés elkerülésére és kezelésére, többek között az alábbiakkal:

- a) minden fontos hulladékra vonatkozóan mennyiségi és minőségi csökkentési célkitűzések kidolgozása, amelyeket a Közösség szintjén 2010-ig kell elérni. A Bizottságot felkéri, hogy 2002-ig dolgozzon ki javaslatot ezekre a célokra;
- b) támogatni kell a környezetkímélő és fenntartható terméktervezést;
- c) fokozottan tudatosítani kell a lakosságban azt, hogy hogyan járulhat hozzá a hulladék csökkentéséhez;
- d) üzemeltetési intézkedéseket kell megfogalmazni a hulladékképződés elkerülésének a támogatására, pl. az újrafelhasználás és hasznosítás ösztönzésével, bizonyos alkotóelemek és anyagok kivonásával, termékre vonatkozó intézkedéseken keresztül;

⁽¹⁾ A Tanács 1997. február 24-i állásfoglalása a hulladékgazdálkodás közösségi stratégiájáról (HL C 76., 1997.3.11., 1. o.).

- e) további mutatók kidolgozása a hulladékgazdálkodás terén;
- iii. tematikus stratégia kidolgozása a hulladék újrafeldolgozására, beleértve többek között az alábbiakat:
 - a) intézkedések a hulladékok szétválasztására a keletkezés helyén, kiemelt hulladékaromok gyűjtése és újrafeldolgozása;
 - b) a gyártó felelősségének további növelése;
 - c) környezetkímélő technológia kidolgozása és átadása hulladék újrafeldolgozására és kezelésére;
- iv. hulladékokra vonatkozó jogszabályok kidolgozása vagy felülvizsgálata, beleértve többek között az építési és bontási hulladékot, a szennyvíziszapot ⁽²⁾, a biológiailag lebomló hulladékot, a csomagolóanyagokat ⁽³⁾, a szárazelemeket ⁽⁴⁾ és a hulladék szállítását ⁽⁵⁾; a hulladék és a nem hulladék közti különbség tisztázása, valamint megfelelő kritériumok kidolgozása a hulladékokról szóló keretirányelv ⁽⁶⁾ IIA. és IIB. mellékletének részletes kidolgozása céljából.

9. cikk

Nemzetközi kérdésekre vonatkozó célkitűzések és kiemelt cselekvési területek

(1) Az e program nemzetközi kérdéseire és a négy, elsőbbséget élvező környezeti területének nemzetközi dimenzióira vonatkozóan a 2. cikkben megállapított törekvések az alábbi célkitűzéseket foglalják magukban:

- ambiciózus környezetvédelmi politika folytatása nemzetközi szinten, különös tekintettel a globális környezet teherbíró képességére,
- a fenntartható fogyasztási és termelési minta további előmozdítása nemzetközi szinten,
- előrelépés megvalósítása annak biztosítására, hogy a kereskedelem és a környezeti politika, valamint intézkedések egymást kölcsönösen kiegészítsék.

⁽²⁾ A Tanács 1986. június 12-i 86/278/EGK irányelve a szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása során a környezet és különösen a talaj védelméről (HL L 181., 1986.7.4., 6. o.). A legutóbb az 1994. évi csatlakozási okmánnyal módosított irányelv.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1994. december 20-i 94/62/EK irányelve a csomagolásról és a csomagolási hulladékról (HL L 365., 1994.12.31., 10. o.). A legutóbb az 1999/177/EK bizottsági határozattal (HL L 56., 1999.3.4., 47. o.) módosított irányelv.

⁽⁴⁾ A Bizottság 1993. október 4-i 93/86/EGK határozata az egyes veszélyes anyagokat tartalmazó szárazelemekről és akkumulátorokról szóló 91/157/EGK tanácsi irányelvnek a műszaki fejlődéshez történő hozzáigazításáról (HL L 264., 1993.10.23., 51. o.).

⁽⁵⁾ A Tanács 1993. február 1-i 259/93/EGK rendelete az Európai Közösségen belüli, az oda irányuló és az onnan kifelé történő hulladékszállítás felügyeletéről és ellenőrzéséről (HL L 30., 1993.2.6., 1. o.). A legutóbb az 1999/816/EGK bizottsági határozattal (HL L 316., 1999.12.10., 45. o.) módosított rendelet.

⁽⁶⁾ A Tanács 1975. július 15-i 75/442/EGK irányelve a hulladékokról (HL L 194., 1975.7.25., 39. o.). A legutóbb a 96/350/EK bizottsági határozattal (HL L 135., 1996.6.6., 32. o.) módosított irányelv.

(2) Ezeket a célkitűzéseket az alábbi kiemelt intézkedésekkel kell elérni:

- a) a környezetvédelmi követelményeket be kell építeni a Közösség minden külső politikájába, beleértve a kereskedelmi és fejlesztési együttműködést, a fenntartható fejlődés elérése céljából többek között iránymutatások kidolgozásával;
- b) következetes környezeti és fejlesztési célkitűzéseket kell megállapítani, amelyeknek elfogadását az „új globális egyezmény és megállapodás” részeként kell támogatni a fenntartható fejlődésről szóló, 2002. évi világ-csúcstalálkozón;
- c) tovább kell erősíteni a nemzetközi környezeti kormányzást a többoldalú együttműködés és az intézményi keret – beleértve az erőforrásokat is – fokozatos megerősítésével;
- d) törekedni kell az olyan környezetvédelmi nemzetközi egyezmények és megállapodások gyors ratifikálására, hatékony teljesítésére és érvényesítésére, amelyekben a Közösség szerződő fél;
- e) támogatni kell a fenntartható környezeti gyakorlatot a külföldi beruházásokban és az exporthitelekben;
- f) erősíteni kell az erőfeszítéseket nemzetközi szinten egyetértés elérése céljából az egészségre és a környezetre vonatkozó kockázatok értékelésének módszerei tekintetében, valamint a kockázatkezelés módszerei – beleértve az elővigyázatosság elvét – tekintetében;
- g) el kell érni azt, hogy a kereskedelem és a környezetvédelmi igények kölcsönösen támogassák egymást, kellő figyelmet szentelve a környezeti dimenzióknak a többoldalú kereskedelmi megállapodások fenntarthatósági hatásvizsgálatában, amelyet az előkészítés korai fázisában el kell végezni, valamint ennek megfelelően kell eljárni;
- h) tovább kell támogatni egy olyan világereskedelmi rendszert, amely teljes mértékben elismeri a többoldalú vagy regionális környezetvédelmi megállapodásokat és az elővigyázatosság elvét, támogatva a fenntartható és környezetbarát termékek és szolgáltatások kereskedelmi lehetőségeit;
- i) elő kell mozdítani az országhatárokon átnyúló környezetvédelmi együttműködést szomszédos országok és régiók között;
- j) elő kell mozdítani a következetesebb politikát a különböző egyezmények keretében végzett munkák összekapcsolásával, beleértve a biodiverzitás és az éghajlatváltozás kölcsönhatásának értékelését, valamint a biodiverzitási megfontolások integrálását az Egyesült Nemzetek éghajlatváltozásról szóló keretegyezménye és a kiotói jegyzőkönyv végrehajtásába.

10. cikk

Környezetvédelmi politika kialakítása

A 2. cikkben megállapított célkitűzéseket, amelyeket az érintettek részvétele és a rendelkezésre álló, legjobb tudományos ismeretek

alapján állapítottak meg a környezetvédelmi politika kidolgozására, továbbá a 3. cikkben megállapított stratégiai módszereket az alábbi kiemelt intézkedésekkel kell elérni:

- a) jobb mechanizmusok és a felelős igazgatás általános szabályainak és elveinek kidolgozása, amelynek keretében széleskörűen és kiterjedten megkérdezik az érdekelt felek véleményét minden fázisban annak érdekében, hogy elősegítsék a javasolt intézkedések tekintetében a környezet és a fenntartható fejlődés szempontjából legjobb eredmények elérését leginkább biztosító hatékony választást;
- b) erősíteni kell a nem kormányzati környezetvédelmi szervezetek részvételét a párbeszéd folyamatában, megfelelő támogatással, a közösségi finanszírozást is beleértve;
- c) javítani kell a szakmapolitika-alkotás folyamatát az alábbiakkal:
 - a lehetséges hatások, különösen a környezeti hatások előzetes értékelése új politikák esetében, beleértve azt a változatot is, hogy nem történik intézkedés, valamint jogszabályi javaslatok és az eredmények közzététele,
 - a meglévő intézkedések hatékonyságának utólagos értékelése a környezeti célkitűzések teljesülése tekintetében;
- d) annak biztosítása, hogy a környezetvédelmet és különösen az e programban meghatározott kiemelt területeket elsőbbséget élvezve kezeljék a Közösség kutatási programjaiban. Rendszeresen felül kell vizsgálni a környezetvédelmi kutatási igényeket és prioritásokat a Közösség kutatási és technológiai fejlesztési keretprogramjának összefüggésében. Biztosítani kell a tagállamokban a környezetre vonatkozóan folytatott kutatások koordinálását, többek között az eredmények alkalmazásának a javítása céljából;

kapcsolatokat kell kialakítani a környezetvédelmi és egyéb szereplők között az információ, a képzés, a kutatás, az oktatás és a szakmapolitikák területén;
- e) biztosítani kell a rendszeres tájékoztatást 2003-tól kezdve, amely elősegítheti az alapok megteremtését a következőkhöz:
 - szakmapolitikai döntések a környezetre és fenntartható fejlődésre vonatkozóan,
 - az ágazati környezetvédelmi integrálási stratégiák, valamint a fenntartható fejlődési stratégia nyomán követése és felülvizsgálata,
 - a szélesebb nyilvánosság tájékoztatása.

Ennek az információnak az összeállítását az Európai Környezetvédelmi Ügynökségtől és más illetékes testületektől kapott tájékoztatás segíti. Az információ az alábbiakat tartalmazza:

 - fő környezeti mutatók,
 - mutatók a környezet állapotára és tendenciáira vonatkozóan,
 - a környezetvédelem integrálásának mutatói;

- f) felül kell vizsgálni, és rendszeresen figyelemmel kell kísérni a tájékoztatási és jelentéstételi rendszereket következetesebb és hatékonyabb rendszer elérése céljából, jó minőségű, összehasonlítható és a tárgyhoz tartozó környezeti adatok folyamatos szolgáltatásának biztosítása érdekében. A Bizottságot felkéri, hogy minél előbb megfelelő javaslatot tegyen erre vonatkozóan. A figyelemmel kísérés, adatgyűjtés és jelentéstétel követelményeivel a jövőbeli környezetvédelmi jogszabályoknak hatékonyan kell foglalkozniuk;
- g) meg kell erősíteni a Föld megfigyelési alkalmazásainak (pl. műhold-technológia) és eszközeinek a fejlesztését és felhasználását a szakmapolitika kidolgozásának és végrehajtásának támogatása céljából.

11. cikk

Eredmények figyelemmel kísérése és értékelése

(1) A program működésének negyedik évében a Bizottság értékeli az előrehaladást a program végrehajtásának vonatkozásában, a kapcsolódó környezeti tendenciákkal és kilátásokkal együtt. Ezt a mutatók átfogó rendszere alapján kell elvégezni. A Bizottság ezt

a közbenső jelentést az általa megfelelőnek tartott módosítási javaslatokkal együtt megküldi az Európai Parlament és a Tanács részére.

(2) A Bizottság a program utolsó évében megküldi az Európai Parlament és a Tanács részére a végső értékelést a programról, valamint a környezet állapotáról és kilátásairól.

12. cikk

Ezt a határozatot az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* kell kihirdetni.

Kelt Brüsszelben, 2002. július 22-én.

az Európai Parlament részéről

az elnök

P. COX

a Tanács részéről

az elnök

P. S. MØLLER